

เขียนให้เจ้านายอ่าน

เสถียร คามีสักดิ์

ทางไครทางมัน

เสถียร คามีสักดิ์

อันความรู้กระจ่างแต่อย่างเดียว แต่ให้เขียนกฎเกิดคงเกิดผล อาจจะถูก
เขิดขูฟุสกัน ถึงคนจนคงได้พรค่งได้ดี (จากเรื่องนิสลาถ ของพระยาศรีสุนทร
โวหาร : น้อย อางกรยางกูร)

ข้อความนี้จะกล่าวเมื่อไรเป็นความจริง เป็นคติเตือนใจกับบุคคลทั่วไป ซึ่ง
ผู้เขียนได้ประสมกับตัวเองมาแล้ว ที่ได้ศึกษาค้นคว้าหาความรู้ ทั้ง ๆ ที่ตัวเองไม่
ได้เก่งกาจอะไรกับเขา แต่ให้ความสนใจศึกษา ค้นคว้า สร้างประสบการณ์ฝึกฝน
ทักษะ แสดงความรู้ความสามารถในสาขาวิชาของตนเองจึงได้รับแต่งตั้งเป็นผู้
ชำนาญการระดับ 7-8 และเป็นผู้ชำนาญการพิเศษ ระดับ 9

จากความคิดของบุคคลหลาย ๆ ระดับ อาจแตกต่างกันไปว่า การได้รับ
แต่งตั้งเช่นนี้ถือว่าได้ดีหรือยัง อาจได้รับคำตอบแตกต่างกันไป แต่สำหรับผู้เขียน
ถือว่า ได้ดีเป็นผลสำเร็จของชีวิตวิชาการแล้ว ความที่อแท้ ความบ่อนาย คง
ไม่เกิดขึ้น แต่คงจะเตือนใจให้ผู้เขียนได้พยายามศึกษาหาความรู้ต่อไป จนกว่าระบบ
จะถูกเปลี่ยนแปลงไปเป็นอย่างอื่นซึ่งก็ต้องเตรียมใจรับสถานการณ์ ต่อไป

จากวิสัยทัศน์ ศาสตราจารย์ ดร.วิรุณ ตั้งเจริญ อธิการบดีมหาวิทยาลัย
ศรีนครินทรวิโรฒ (มศว. ชุมชน ปีที่ 1 ฉบับที่ 1 ตุลาคม-พฤศจิกายน 2546) กล่าวว่า
การพัฒนามหาวิทยาลัยโดยให้ยุทธศาสตร์หรือกำหนดยุทธศาสตร์ เป็นความ
พยายามที่จะแยกงานประจำหรืองาน Routine ที่ไม่ต้องใช้ศักยภาพอะไรมากนัก

แยกกับงานรุ่มทวยหยาเลี้ยไปข้างหน้า เป็นการกำหนดกระบวนการเริ่มต้นใหม่กำหนดแนวคิด นโยบาย แผนงาน และช่วงเวลากการพัฒนางาน แล้วบริหารจัดการไปตามเข็มทิศนั้น 9 ยุทธศาสตร์หลัก คือ

- ยุทธศาสตร์ทางปัญญาและวิจัย
- ยุทธศาสตร์การจัดการความรู้เพื่อสังคม
- ยุทธศาสตร์การสืบสานและสร้างสรรค์วัฒนธรรมและศิลป
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาศักยภาพนิสิต
- ยุทธศาสตร์การประกันคุณภาพการศึกษา
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาสื่อการเรียนรู้เพื่อสังคม
- ยุทธศาสตร์การบริหารระบบและบุคลากร
- ยุทธศาสตร์การพัฒนาและบริหารทรัพย์สิน
- ยุทธศาสตร์เทคโนโลยี สารสนเทศและการสื่อสาร

แต่ละยุทธศาสตร์มุ่งประเด็นมุ่งไปด้านใดด้านหนึ่ง แต่ทุกยุทธศาสตร์จะผสานเชื่อมโยงทุกหน่วยงานพัฒนาเชื่อมโยงกับยุทธศาสตร์ในแง่ของบุคลากร ไม่ว่าจะเป็นควรแสดงศักยภาพ ทั้งงานปกติและงานยุทธศาสตร์

จากวิสัยทัศน์ ดังกล่าวข้างต้น บุคลากรไม่ว่าจะเป็นสาย ก. สาย ข. สาย ค. ต่อไปตามพระราชบัญญัติระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. มาตรา 18 คงจะต้องเป็น ข้าราชการ (ก) ตำแหน่งวิชาการ ซึ่งทำหน้าที่สอนและวิจัย หรือทำหน้าที่วิจัยโดยเฉพาะ (ข) ตำแหน่งประเภทผู้บริหาร (ค) ตำแหน่งประเภททั่วไป วิชาชีพเฉพาะหรือเชี่ยวชาญเฉพาะ ต่างต้องมีจิตสำนึกในความเป็นข้าราชการ ที่ต้องเป็นผู้ไม่恃แสดงศักยภาพและปฏิบัติงานให้เต็มศักยภาพ เพื่อเป็นตัวอย่างแก่บุคลากรผู้ปฏิบัติงานโดยทั่วไป (เข้าใจว่าเป็นอย่างนั้น) ผู้เขียนในฐานะบุคลากรสาย ค. ได้พยายามแสดงศักยภาพและปฏิบัติงานให้เต็มศักยภาพ และสร้างความเป็นเลิศที่เป็นตัวของตัวเอง เป็นผู้นำ (คิดเอง) ตามความรู้ความสามารถในแนวทาง หรือถนน หรือตามสายงานที่เปิดให้เดินไปได้ โดยไม่ผิดกฎหมาย

ตามกฎหมายกำหนดทางเดินของข้าราชการไว้ในกฎทบวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2519) ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มี 3 สาย คือ สาย ก. มีตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ซึ่งทำหน้าที่สอน วิจัยและให้บริการทางวิชาการ สาย ข. เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ และสาย ค. เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวกับบริหารและธุรการ ซึ่งต่อไป คงเปลี่ยนไปตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. คาดว่าจะประกาศใช้ประมาณเดือนตุลาคม 2547

ทางของแต่ละสาย ก.ม. (คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย) ต่อไปคงเป็น ก.พ.อ. = คณะกรรมการข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา กำหนดไว้เป็นการเฉพาะของแต่ละสายไป

ทางของ สาย ก. ซึ่งเป็นที่ทราบกันดีแล้วว่าตำแหน่งสูงสุดทางสายวิชาการ คือ ศาสตราจารย์ ระดับ 11 และทางสายบริหาร คือ อธิการบดี

ทางของ สาย ข. และสาย ค. ผู้อ่านบางท่านอาจสงสัยกันว่าพวกเขาจะไปทางไหน มีตำแหน่งอย่างไร มีทางไปได้สูงสุดอย่างไร

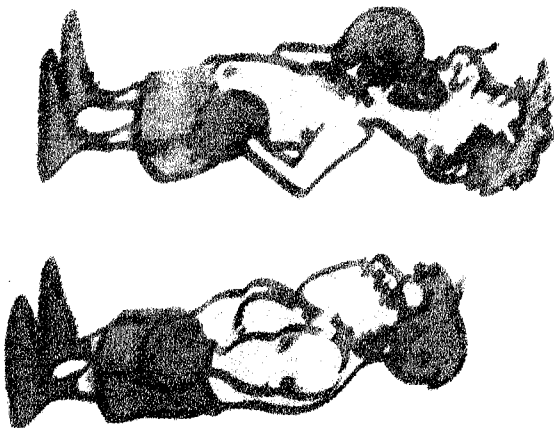
ทางของ สาย ข. จากตำแหน่งปกติในปัจจุบันสามารถ เลื่อนเป็นผู้ชำนาญการ ระดับ 6 ผู้ชำนาญการ ระดับ 7-8 เทียบวิทยะระดับ 9 ผู้เชี่ยวชาญพิเศษ ระดับ 10 หรือไปอีกทางหนึ่งทางสายการบริหารสามารถเป็นหัวหน้างานระดับ 7 ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่าย ระดับ 8

ทางของสาย ค. จากตำแหน่งปัจจุบันสามารถเลื่อนเป็นผู้ชำนาญการ ระดับ 6 ผู้ชำนาญการระดับ 7-8 ผู้ชำนาญการพิเศษระดับ 9 ผู้ชำนาญการพิเศษระดับ 10 หรือไปอีกทางหนึ่งทางสายการบริหารสามารถเป็นหัวหน้างานระดับ 7 ผู้อำนวยการ หรือหัวหน้าฝ่าย หรือเลขานุการหน่วยงาน ระดับ 8 หรือหัวหน้าสำนักงาน อธิการบดี ระดับ 9

ตามกฎหมายกำหนดทางเดินของข้าราชการไว้ในกฎทบวงฉบับที่ 2 (พ.ศ.2519) ตำแหน่งข้าราชการพลเรือนในมหาวิทยาลัย มี 3 สาย คือ สาย ก. มีตำแหน่งอาจารย์ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ รองศาสตราจารย์ ศาสตราจารย์ ซึ่งทำหน้าที่สอน วิจัยและให้บริการทางวิชาการ สาย ข. เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่ให้บริการทางวิชาการ และสาย ค. เป็นตำแหน่งที่มีหน้าที่เกี่ยวกับบริหารและธุรการ ซึ่งต่อไป คงเปลี่ยนไปตาม พ.ร.บ. ระเบียบข้าราชการพลเรือนในสถาบันอุดมศึกษา พ.ศ. คาดว่าจะประกาศใช้ประมาณเดือนตุลาคม 2547

แนวความคิดพื้นฐาน คนนอกระบบที่มีสถานะเป็นข้าราชการของแต่ละมหาวิทยาลัยปัจจุบันแนวคิดเปลี่ยนไปเป็น ข้าราชการมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ หรือข้าราชการมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ หรือข้าราชการมหาวิทยาลัยขอนแก่น ซึ่งจะเป็นข้าราชการของแต่ละมหาวิทยาลัยกันไป อาจจะ 2 สาย คือ สายวิชาการกับสายที่ไม่ใช่วิชาการ ความก้าวหน้าของแต่ละสายต้องเปิดโอกาสให้เดินทางใดทางนั้น ผู้ควบคุม กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ หรือผู้วางกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ต้องใจกว้างพอ อย่กปิดกัน ให้เป็นทางเดิน แต่ถ้าปิดเพื่อซ่อมแซม หรือปรับปรุงให้ทันสมัยคงไม่เป็นไร แต่ถ้าหากปิดตาย หรือปิดทางให้แต่ เอาพวกหมกมุ่นกัน หรือทางเดินเป็น หลุม เป็นบ่อก็จะเกิดปัญหาได้ หรือ จรรยาไม่อำนวยความสะดวกในการ จรรจา ไม่หาวิธีการใหม่ ๆ มาปฏิบัติ หน้าที่ ไม่เสนอแนะทางเดินทาง ใหม่ ๆ ไม่ควบคุมกฎจรรยา ปล่อยให้ คนชั่วบงทำผิดกฎ ไม่มีจรรยาบรรณ ไม่มีวินัย ปัญหาต่าง ๆ ก็เกิดขึ้น แนนอน หรือหากปล่อยให้คนชั่วบงกต เกียวกัน ทะเลาะกัน ก้าวร้าวหนาท่กัน ปลอ่ยให้ถดถอยอยู่บนถนน หรือจรรยาไม่รู้กฎหมาย หรือรู้แต่ไม่รู้จริง ปัญหาต่าง ๆ ก็ต้องเกิดขึ้น อาจต้องรวมถึงคนชั่วบงที่ต้องคอยดูแล เตมนำมัน ช่อมแซม ปรับปรุง ทำประกัน มีใบขับขี่ หรือต้องมีการเปลี่ยนรถใหม่ด้วย และศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพของจรรยา คนชั่วบง ย่อมได้รับความคุ้มครองตาม รัฐธรรมนูญ จึงจะทำให้การเดินทางไปสู่จุดหมายได้ตามต้องการ

ถ้าเปรียบเทียบกับข้าราชการมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคล เหมือนกับจรรยา ผู้บริหารมหาวิทยาลัย หรือคณะกรรมการบริหารงานบุคคลจะ

ต้องรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างชัดเจนทุกคน จะรู้แบบงูๆ ปลาๆ อย่างผิวเผิน ไม่ได้ เพราะจะต้องเป็นผู้รักษา กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ ให้ดำเนินการไปอย่างถูกต้อง ยุติธรรม ไป่งใส สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอน พร้อมทั้งต้องอำนวยความสะดวกให้กับข้าราชการของแต่ละมหาวิทยาลัยด้วย เพื่อให้การปฏิบัติงานดำเนินไปสู่จุดหมายปลายทาง หรือวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยโดยรวมได้อย่างมีประสิทธิภาพ และถ้าเปรียบข้าราชการของแต่ละมหาวิทยาลัย เหมือนคนชั่วบง ข้าราชการของแต่ละมหาวิทยาลัยจะต้องรู้ กฎ ระเบียบ ข้อบังคับ เป็นผู้มีวินัย มีจรรยาบรรณ ปฏิบัติตามกฎหมาย ระเบียบ ข้อบังคับ ที่วางไว้ จะอ้างว่าไม่รู้ ไม่ได้ รวมทั้งต้องคอยควบคุม ดูแล แก้ปัญหา ปรับปรุง หรือเปลี่ยนแปลง ศักดิ์ศรี ทางการปฏิบัติงาน และต้องเดินให้ถูกทาง จะทำให้การปฏิบัติงานไปสู่จุดหมายปลายทางตามวัตถุประสงค์ของมหาวิทยาลัยโดยรวมอย่างมีประสิทธิภาพ เช่นเดียวกัน

บทส่งท้าย ประการแรก การก้าวไกล อัจฉาจารย์ซึ่งกันและกันในแต่ละสายงาน ประการที่สอง ต้องเปิดทางให้แต่ละสายเดินทางได้อย่างเต็มความรู้ความสามารถเต็มศักยภาพ โดยไม่ปิดกัน ประการที่สาม การดำเนินการต้องโปร่งใส ยุติธรรม สามารถตรวจสอบได้ทุกขั้นตอนอย่างโปร่งใส ประการที่สี่ ผู้รักษากฎ ระเบียบ ข้อบังคับทุกคนต้องมีความรู้ในกฎ ระเบียบ ข้อบังคับ อย่างชัดเจน ทุกคน โดยต้องคำนึงถึงศักดิ์ศรีความเป็นมนุษย์ สิทธิ เสรีภาพ ที่ได้รับความคุ้มครองตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2540